

Beszámoló **a Magyar Formatervezési Tanács 2021. évi tevékenységéről**

Küldetés

„A Magyar Formatervezési Tanács célja, hogy a formakultúra eszközeivel hozzájáruljon az életminőség javításához és a nemzetgazdaság versenyképességének növeléséhez. Közös erőfeszítések árán virágzó országot szeretnénk teremteni Európa közepén, amelynek polgárai esztétikus, egészséges környezetben élnek, becsülik és ápolják hagyományait, tudatosan vállalják kulturális identitásukat, és vallják, hogy a jóléthez a formatervezés is jelentős mértékben hozzájárul.”

Vezetői összefoglaló

A világjárvány 2021-ben is meghatározta a kreatívipar évét, a gazdasági válságjelenségekre adott innovatív gondolkodást tükröző válaszok, jövőformáló lehetőségek kutatása jellemezte világszinten.

A Magyar Formatervezési Tanács (MFT vagy Tanács, testület) tanácsadó testületként a designkultúra eszközeivel segíti a magyar nemzetgazdaság versenyképességének erősítését. A Magyar Formatervezési Tanács a szakpolitika képviselőjeként a társadalom, a gazdaság, a technológia és a design viszonyának alaposabb és mélyebb megértésén munkálkodik, s tevékenységének valamennyi aspektusával a fejlődéshez szükséges eligazodást és a tudástranszfert segíti.

Munkája során az MFT kiemelt figyelmet fordított annak elősegítésére, hogy a design a gazdaság valamennyi területén növelhesse részarányát, láthatóvá tegye azt az erős gazdasági potenciált, amit a kreatívipar nyújtani képes. Szakmai munkájával 2021-ben is hozzájárult a nemzetközi szinten is egyre meghatározóbbá váló kreatívipar fejlesztéséhez, amelybe beletartoznak a menedzsment, a kutatás, az innováció és az egységes jogvédelem területei, valamint a lokális értékek elismerése és azok felmutatása.

A testület tevékenységének minden elemét, a nagyszabású hazai rendezvényektől az oktatási célú kiadványokon keresztül a legrangosabb seregszemlékig a nemzetközi összefüggésrendszerben is érvényes stratégiai célok határozzák meg, munkáját a szemléletformálás és az aktív kezdeményező attitűd határozza meg.

Erőforrások

A munkatervben rögzített feladatok általános pénzügyi háttérét a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának költségvetése biztosította. Kiemelt éves feladatához, a Magyar Formatervezési Díj pályázatához az Innovációs és Technológiai Minisztérium bocsátott rendelkezésére fedezetet. A különdíjat felajánló partnere az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért és Oktatásért Felelős Államtitkársága volt. A díjak folyósítása megtörtént. A Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíj pályázata az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. társfinanszírozásában, folyósítása a Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. pénzügyi lebonyolítói közreműködésével valósult meg, az ösztöndíjak időarányosan, rendben folyósításra kerültek.

A Magyar Formatervezési Tanács Irodája (MFTI) rendelkezésére álló források a feladatokhoz mérten, gazdaságosan és időarányosan kerültek felhasználásra.

Az MFT működésével kapcsolatos feladatokat a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala szervezeti egységeként működő Iroda (MFTI) látta el, az Express Innovation Agency VMV Nonprofit Zrt.-vel kötött tanácsadói vállalkozási szerződés keretében két fő közreműködésével.

I. Az éves munkaterv szerkezete és teljesítése

A Magyar Formatervezési Tanács (MFT) és Irodája (MFTI) a 266/2001. (XII. 21.) számú kormányrendelet és saját ügyrendje alapján végzi tevékenységét.

Dr. Varga Judit igazságügyi miniszter Pomázi Gyula elnök előterjesztése alapján 2020. július 1-jével kinevezte a testület tagjait a 2019–22-es ciklusra. A testület névsorát az 1. sz. melléklet tartalmazza.

Az MFT elnöke és elnökhelyettesei kidolgozták a Designvezérelt Innovációs Akciótervet (DIA), az MFT 2021–2023 közötti munkaprogramjának kiemelt cselekvési területeit, amit Prof. Dr. Palkovics László miniszter úr jóváhagyott. Az elfogadott cselekvési akciótervnek megfelelően, a 2021-es költségvetés keretei között kerül kidolgozásra a testület aktuális munkaprogramja. E feladatokat a munkaterv célcsoportok szerint öt fejezetbe rendezi, a beszámoló a munkaterv szerkezetében mutatja be a legjelentősebb eredményeket.

Az MFT küldetése változatlan: a magyar nemzetgazdaság versenyképességének erősítése a formatervezés eszközeivel, a formatervezés értékteremtő képességének tudatosítása, valamint hagyományainak és új eredményeinek népszerűsítése.

A Tanács munkatervének megfelelően kiemelt célként kezeli a szellemi innováció erősítését, a formatervezés szerves bekapcsolását az innovációs és termékfejlesztési folyamatokba, melyek biztosítják a magyar design alapértékeinek gyarapítását és terjesztését, erősítve a hazai design nemzetközi versenyképességét, hozzájárulva a hazai gazdaság élénkítéséhez.

1. Szemléletformáló aktivitások – Aktív kezdeményező jelenlét

Testületi ülés

Az MFT 2021. évi első ülését március 24-én tartotta, a járványhelyzetre tekintettel az esemény a Teams platformon keresztül volt követhető. Pomázi Gyula, a testület elnöke áttekintést adott a designvezérelt kreatívipari akcióterv projektkezdeményezés fejleményeiről, és sor került az Európai Bizottság elnöke által indított New European Bauhaus kezdeményezés eddigi eredményeinek értékelésére, valamint döntés született a projektek folytatásáról.

Az MFT második munkaülésére 2021. október 18-án 16 órától került sor videokonferencia formájában. Az ülés napirendjére került Pomázi Gyula előterjesztésére a Tanács munkaprogramja, az elképzelések és alapelvek áttekintése, továbbá Dr. Bendzsel Miklós és Koós Pál elnökhelyettesek előterjesztésére a designvezérelt kreatívipari akcióterv lehetséges projektkezdeményezéseinek javaslata. Az ülés a testület éves tevékenységének áttekintésével zárult.

A MFT harmadik, záróülésére december 13-án, 15 órától került sor, szintén videokonferencia keretében. Az ülésen részt vevők áttekintették a DIA program fejleményeit, valamint bemutatkozott a győri Design Campus (Széchenyi Egyetem); U. Nagy Gábor DLA intézetigazgató és Dr. Somogyi Krisztina elméleti stúdióvezető ismertette az intézményben folyó három alap- és három mesterképzést, a campus kreatívipari centrummá válásának elképzeléseit – mind testületi, mind hivatali szintű együttműködések lehetőségeit keresve.

Tájékoztatás

A Magyar Formatervezési Tanács 2021-ben aktív és kezdeményező szemléletformáló tevékenységet végzett, számos platformon, a megcélzott közönségére testreszabott formában, de a járványhelyzet miatt döntően az online térben.

Az MFT szakmai tevékenységéről számos fórumon és formában ad tájékoztatást. Rendben, határidőre elkészült a testületi munkáról számot adó éves beszámoló, a szakigazgatás és a nagyközönség számára összeállított színes, angol–magyar nyelvű éves jelentés. A szakmai tevékenységet összegző beszámolót 2021-ben, megjelenésekor online formában tettük közzé széles körben, míg nyomtatott formában a korábbi évekhez képest korlátozott számban, főképp hazai és nemzetközi partnereink, szakmai szervezetek, oktatási intézmények számára, az aktuális járványhelyzet függvényében, a nyár végén postai úton.

Hírlevelek, kiadványok

A Magyar Formatervezési Tanács kiemelt feladata, hogy ráirányítsa a figyelmet a design gazdaságösztönző szerepére, és tágabb összefüggésben mutassa meg, hogy a kreatívipar és a működőképes gazdaság elválaszthatatlanok egymástól. Ezt a célt és a kreatívipar társadalmi beágyazódásának további erősítését szolgálja az MFT szakmai programjai mellett folyamatosan frissülő tartalommal jelentkező honlapja (www.mft.org.hu), valamint az testület rendszeresen terjesztett elektronikus publikációja, az évente hat alkalommal (2021-ben február 18-án, június 4-én, június 16-án, szeptember 27-én, november 5-én és december 17-én) megjelenő hírlevele.

Szintén a tájékoztatást szolgálják a Tanács egyéb nyomtatott és digitális kiadványai is, melyek felsorolása a 2. sz. mellékletben olvasható. A fiatal célközönség kommunikációs szokásaira is figyelemmel az MFT tevékenységéről, szakmai aktivitásairól, rendezvényeiről az alábbi fórumokon is hírt adtunk:

mft.org.hu

facebook.com/magyarformatervezesitanacs

facebook.com/magyarformatervezesidij

instagram.com/magyarformatervezesidij

facebook.com/moholyosztondij

kreativipar.startupguide.hu

designweek.hu

facebook.com/budapestdesignweek

instagram.com/budapestdesignweek

twitter.com/BudDesignWeek

linkedin.com/BudapestDesignWeek

Szakanyagok

Budapest Design Map

Szintén a testület gondozásában immár kilencedik alkalommal jelent meg a Budapest Design Map aktualizált változata. A nagy népszerűségnek örvendő, a főváros kreatívipari „lelőhelyeit” bemutató Budapest Design Map a korábitól eltérő módon 2021-ben két nyomtatott kiadással jelentkezett, aminek egyik fő oka a tartalom gyors változása a világjárvány közepette (az időszak jelentősen érintette az iparági vállalkozásokat, sok helyszín megszűnt, illetve számos vállalkozás üzlethelyiséget váltott). A másik nem elhanyagolható szempont volt a magyar közönség ünnepek előtti megszólítása, az okból, hogy a karácsonyi ajándékok megvásárlásakor is gondoljanak a magyar tervezőkre, illetve a hazai kreatívipari vállalkozásokra. Az első kiadás a Budapest Design Week megnyitása előtt, 2021. szeptember 22-én jelent meg, 180 helyszínt tartalmazva, eltérően jelölve azokat a helyeket, ahol személyesen is részt lehetett venni a programokon. A második, november 26-án megjelent kiadásba 190 kreatívipari színteret gyűjtöttek össze a szerkesztők.

A frissített Budapest Design Map nemcsak nyomtatva, hanem a *budapestdesignweek.hu* weboldalon elérhetően, könnyen használható formátumban mutatja be a főváros designhelyszíneit. Az online változathoz, a korábbi kezdeményezést folytatandó, cikksorozat is készült, melynek keretében számos budapesti vállalkozás: főként hazai designtermékeket forgalmazó üzletek mutakozhattak be fotókkal kiegészített cikkek formájában a fesztivál honlapján, ahol immár 38 kreatívipari vállalkozást ismerhet meg részletesebben a közönség. A Budapest Design Map aktuális üzletlistáját a 3. sz. melléklet tartalmazza. A Budapest Design Map nyomtatott példányait a partnerek üzleteiben és a forgalmasabb turisztikai csomópontokon, illetve kulturális intézményekben terjesztettük. Az első kiadványról a fesztivál sajtóközleményében adtunk hírt, mely 53 megjelenést generált, míg a második kiadvány megjelenésekor önálló közleményt adtunk ki, ami december 15-ig 24 sajtómegjelenést eredményezett. A Budapest Design Map elsődleges terjesztési helyszíneit a 4. sz. melléklet tartalmazza. A Budapest Design Map *budapestdesignweek.hu* weboldalon elérhető „Kedvencek” rovata 2021-es cikkeinek listája az 5. sz. mellékletben olvasható.

Országos Kerámiaművészeti Biennálé

A Kortárs Kerámiaművészetért Alapítvány, a Kecskeméti Nemzetközi Kerámia Stúdió, a Zsolnay Örökségkezelő – Pécsi Galériák, a Janus Pannonius Múzeum, illetve a PTE Művészeti Karral közösen, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával 2021. május 22. – július 1. között a pécsi M21 Galériában átfogó kiállítás keretében mutatták be a magyar kerámiaművészet utóbbi éveinek értékeit. A kiállításra csaknem 170 keramikus regisztrált, szakértő zsűri válogatta ki a bemutatott 95 művész alkotásait.

Az MFT szakkultúra iránti elkötelezettségét is kinyilvánítva különdíjat ajánlott fel a seregszemplén, melyet Simon Zsolt József nyert el magas minőségű porcelánalkotásával. A művész a magyar keramikusszakma kiváló képviselője és egyre nagyobb nemzetközi hírnévre tesz szert. Plasztikája rendkívül munkaigényes, értékes darab.

VII. Nemzetközi Textilművészeti Triennálé

A felújított Szombathelyi Képtár termeiben elismert hazai és nemzetközi művészek közel 400 alkotásából nagyszabású, az egész nyári időszakban látogatható kiállítást rendezett a Kulturális Alapítvány a Textilművészetért. Az MFT felkérésére Harmati Hedvig DLA textilművész segítette a zsűri munkáját, illetve adta át az Tanács különdíját, amelyben Berecz Vanda fiatal textiltervező részesült június 18-án.

Magyar logók

Több, az MFT korábbi megbízásából készített emblémát is beválasztottak a 2021-ben megjelent *Magyar logók* című kiadványba. A kötetben helyet kapott a Magyar Formatervezési Díj, a Design Management Díj és az MFT jelenleg is használt emblémája, valamint a Design Hét Budapest első logója.

A cselekvési akciótervhez illeszkedő kiemelt programok, kezdeményezések:

Budapest Design Week

A Budapest Design Week küldetése a kezdetektől nyilvánvaló: a folyamatos szemléletformálás, a tudásmegosztás igénye, az újabb és újabb szakterületek és témafelvetések, a szakemberek és vállalkozások közötti együttműködések kialakítása és a designvállalkozások piacra lépésének elősegítése és versenyképességük fokozása mind azt célozzák, hogy erős és fenntarthatóan működő design-ökoszisztéma alakuljon ki Magyarországon. 2021-ben október 8. és 17. között 18. alkalommal várta a közönséget a Budapest Design Week rendezvénysorozata.

A fesztivál központi témája a „New Standards” volt, az események fókuszában a világjárvány utáni „new normal”, azaz „szép új világ” állt, melynek formálásában döntő szerepet kaptak a designerek, és aminek kapcsán még nagyobb szükség van a közös fellépésre és az összefogásra, mint korábban bármikor. Hazánk legjelentősebb designeseménye tíz napon át várta az érdeklődőket a hívószó nyomán szervezett kiállításokkal, előadásokkal, workshopokkal, nyitott műhelyekkel és kerekasztal-beszélgetésekkel, négy partnervárosban több mint kétszáz programot felvonultatva. Közösségi oldalai, online eseményei és hírlevelei több mint 430 ezer embert értek el. Online felületeit nemcsak Magyarországról, hanem világszerte több mint 40 országból, többek között az Egyesült Államokból, Iránból, Törökországból, Tajvanról, Indonéziából és számos európai országból is felkeresték. Az Instagramon több száz nyilvános storyban említették meg a felhasználók a Budapest Design Weeket, a programsorozat központi Facebook-eseménye közel 180 ezer embert, a programok saját eseményei pedig több mint 350 ezer embert értek el a legnagyobb közösségi oldalon. A koronavírus-világjárvány többedik hullámához, valamint a tartalomfogyasztási trendek változásaihoz alkalmazkodva 2021-ben hibrid designfesztiválként valósult meg, eseményei között minden eddiginél nagyobb hangsúlyt kaptak az online programok.

A fesztivál 2021-ben is két fő programtípusból állt, egyrészt a saját fejlesztésű tartalmakból és programokból, másrészt a külső partnerek által szervezett, a Budapest Design Weekhez csatlakozó programokból. Nem csak a fővárosban várták az érdeklődőket, az elmúlt évben elsőként csatlakozott a rendezvénysorozathoz Szombathely a hagyományos partnervárosok, Sopron, Győr és Pécs mellett.

A Budapest Design Week alkalmából megjelent az új Budapest Design Map is, a fővárosi designélet legátfogóbb kalauza, amelyben a budapestiek és a városba látogatók megtalálhatták a programsorozat helyszíneit, ugyanakkor a térkép a továbbiakban segítséget nyújt ahhoz is, hogy az érdeklődők felfedezhessék a várost a design szemszögéből. A kiadvány nyomtatott formában elérhető volt a belváros számos pontján, illetve online változatban ingyenesen letölthető a fesztivál weboldaláról is.

A rendezvénysorozat központi helyszíne a virtuális térben 2021-ben is a *www.designhet.hu* weboldal volt, melynek elsődleges domaincíme a nemzetköziesített identitást tükrözve *designhet.hu*-ról *budapestdesignweek.hu*-ra változott. A korábbi évekhez képest nagyobb terjedelemben és jóval komplexebb módon közvetített kizárólag online elérhető tartalmakat, elsősorban cikkek és videók, továbbá webináriumok, online workshopok, online kiállítások, élő bejelentkezések stb. formájában. Számos új funkció, a megújult design és a vadonatúj rovatszerkezet lehetővé tette a mintegy másfél száz program áttekinthető megjelenítését, a programok több szempont szerinti szűrését, valamint a különböző jellegű programok tetszés szerinti kiemelését is.

Központi téma: New Standards

A program központi témája a járványhelyzet által okozott vagy éppen felerősített gazdasági és társadalmi problémák megoldásának az eddigiektől eltérő, újszerű, kreatív és rugalmas hozzáállást igénylő megoldásaira, valamint az ebben az egyetemes válsághelyzetben innovatív gondolataikat társadalmilag és gazdaságilag releváns termékekbe és prototípusokba generálni képes tehetségekre hívta fel a figyelmet.

A jelenlegi helyzet kivételes lehetőséget biztosít arra, hogy a jövőt emberközpontúbbá, emberléptékűbbé tegyék, ebben a folyamatban pedig kiemelkedően fontos szerep jut a kreatívipari ágazatoknak és szakembereknek. Az utóbbi egy évben ennek megfelelően a design kevésbé hagyományos területei kerültek előtérbe: a társadalom aktuális kihívásaira válaszokat kínáló social design, a szolgáltatások és folyamatok szervezésében kulcsfontosságú service design, vagy akár a különböző online és digitális termékek tervezésére fókuszáló UX/UI design.

A programsorozat a »szép új világ« hívószavát állította a középpontba, kifejezetten pozitív attitűddel és számos kísérleti, újszerű jelenséget, ötletet, innovációt felmutatva annak bizonyítására, hogy a design hatékony, rugalmas és sokoldalú eszközrendszer lehet az új társadalom megteremtésében. A Budapest Design Week tíz napja alatt ez az új attitűd megmutatkozott a social design, a service design, a product design, a digital design, az interior design és a fenntarthatóság többi területén is.

A fesztivál számos olyan jelenséget, inspiratív esettanulmányt és megoldási lehetőséget mutatott be a design e friss területeiről, amelyek működőképese és hathatós válaszokat tudnak adni a pandémia utáni társadalom aktuális kérdéseire. Az online és offline kiállítások, beszélgetések, nyitott műhelyek, konferenciák és workshopok, budapesti és partnervárosi programok sokasága annak a felvetésnek a megválaszolására irányult, hogy mi mindent tehet a design, a designszakma egy olyan kivételes helyzetben, ami egyszerre jelent mindannyiunk számára hatalmas kihívást és egyben óriási lehetőségeket.

A Budapest Design Week a téma középpontba emelésével mind a tágabb értelemben vett ágazat, mind a laikus érdeklődők számára olyan pozitív és inspiráló példák bemutatására törekedett, melyek új irányokat mutathatnak a gazdasági és társadalmi fejlődésnek. A fesztivál projektstábjába hazai tervezőket és a designhoz kapcsolódó társtudományok jeles képviselőit szólaltatta meg a témában, ezzel is érzékenyítve a közönséget a hazai termékek iránt.

„Kedvenc tárgyam” rovat

A 2020-ban újtára indított *Kedvenc tárgyam* rovat cikkei kizárólag online formában és kizárólag a Budapest Design Week weboldalán hozzáférhetők. A rovat célja a szélesebb közönség minőségi tárgykultúra és tudatosabb tárgyválasztás iránti érzékenyítése. A cikksorozathoz közéleti szereplőket, valamint a fesztiválhoz valamilyen módon kötődő és közismert személyiségeket kértünk fel arra, hogy az előre meghatározott öt állandó kérdésre válaszolva mutassák be kedvenc tárgyukat. A weboldalon közzétett, fotókkal kiegészített cikkek egyedi betekintést nyújtanak a designszakemberek és a designnal nem napi szinten foglalkozó laikusok személyes, intim szférájába – a nem szakmabeliek számára is kézzelfoghatóbbá téve a design fontosságát a mindennapokban. A „Kedvenc tárgyam” rovat 2021. évi szereplőinek listáját 6. sz. melléklet tartalmazza.

New Standards 30 under 30 nyitókiállítás

A fesztivál egyik legnépszerűbb programeleme évről évre az úgynevezett nyitókiállítás, mely 2021-ben *New Standards* címmel a Société Budapest rendezvényközpontban kapott helyet. A tárlat 30 fiatal, 30 év alatti tervező munkáját mutatta be. Kurátora, Osvárt Judit szándéka az volt, hogy teret kaphassanak a fiatal designerek komplex és fenntartható, változatos technológiák segítségével megvalósuló projektjei.

Az új tervezési irányok és a fiatal tervezőgeneráció bemutatása mellett a kiállítás fő célja az volt, hogy a látogatók átfogó képet kapjanak a 2020-as évek designtrendjeiről: milyen szempontok vezérlik a tervezőket saját termékük fejlesztése során, mennyire reagálnak érzékenyen a gazdasági és társadalmi folyamatokra. A kiállított munkák arról tanúskodnak:

- a kortárs designerek számára alapvetően fontos a fenntarthatóság és az etikus tervezés, azonban ez hazai viszonyok között a fiatal generáció számára leginkább csak kézműves és/vagy kísérleti szinten valósítható meg,
- a felsőoktatásból kikerülő, saját vállalkozást építő tervezők a design kézműves vetületében, túlnyomórészt saját munkaerejükben gondolkoznak,
- a fiatal designerek nagy része nem tudatos kreatívipari vállalkozásépítő, a designt inkább egyfajta kutatói/művészeti tevékenységként értelmezi,
- a kiállítók (és átfogóan) a hazai szegmens kisebb részét képező, klasszikus vállalkozási formában működő, progresszív márká- vagy önmárkaépítő fiatal designerek tudatosak, kompromisszumkézsékek, ismerik az ágazat termékeihez kötődő nemzetközi követelményeket és igényeket, nemzetközi piacon gondolkodnak.

A kiállításához kapcsolódó beszélgetéssorozat számos témát érintett az autóiipar jövőjétől kezdve a szabadidő eltöltésének megváltozásán át a kiterjesztett valóság kérdésköréig, mindegyiket a design vetületében vizsgálva. A *New Standards 30 under 30* kiállításon részt vevő designerek névsora 7. sz. mellékletben olvasható.

New Standards beszélgetéssorozat

A projektstáb beszélgetéssorozatot is szervezett a fő témában, amely személyes jelenléttel, a fesztivál központi helyszínén, a Société Budapestben zajlott, három napon keresztül. A beszélgetések egy-egy kreatívipari, illetve mérnöki ágazat köré csoportosultak, melyek során elsősorban a design társágzatainak képviselői igyekeztek bemutatni a design szerepét és hosszú távú lehetőségeit a különféle területeken. A beszélgetéssorozat egy-egy napján az autóparról, a divatról és a virtuális megjelenítési technológiákról esett szó, a fenntarthatósági és innovációs szempontokon túl kitérve a design gazdasági értékére is.

A *mobilitás jövője* címmel október 13-án megrendezett, autóparral foglalkozó előadás-sorozatot követő kerekasztal-beszélgetés az ágazat fogyasztóinak funkciótudatos jármű-igénybevételét helyezte előtérbe: az elmúlt években a hazai piacon is tetten érhető, hogy a fővárosi Y és Z generáció tudatosan a fenntarthatóságot és a célszerű felhasználást figyelembe véve választ járművet magának, egyre ritkábban dönt a személyi gépjárművek birtoklása mellett. Október 14-én, a *Divat a home office korában* témában a járvány következtében megváltozott öltözködési és vásárlási szokásokról beszélgettek a résztvevők. A New Standards beszélgetéssorozat zárásaként október 15-én az innovatív megjelenítési technológiák gazdasági vetületébe nyerhettek betekintést a látogatók. Az AR- és VR-designról szóló előadások és kerekasztal-beszélgetés a legújabb kreatívipari start upok világába kalauzolták az érdeklődőket, ahol az elmélet mellett, az Alma Vetlényi márka vállalkozási tevékenységeinek bemutatásán keresztül, a gyakorlatban is áttekinthették, mivel jár egy innovatív, fenntartható designvállalkozás gazdasági és technológiai fejlesztése. A New Standards beszélgetéssorozat programleírását, a résztvevők nevével 8. sz. melléklet tartalmazza.

A New Standards tematikára épülő partnerprogramok

A Budapest Design Week által meghirdetett tematikára több partner is reflektált, a szakmai szempontból releváns programok fókuszában a kényszer hatására megváltozott munkakörnyezet fenntarthatósága (például: *A munka helye*, belsőépítészeti kerekasztal-beszélgetés és prezentáció a Krea Design Iskola szervezésében), a megjelenítési technológiák fejlődésének és elterjedésének nem várt gyorsasága és ennek kérdései (például: *NFT: a bútoripar és a szerzői jog kapcsolata*, online workshop az Axis Spectacles szervezésében), valamint a generációváltáshoz köthető paradigmaváltás a tervezésben (például: *New Standards in METU Fashion*) állt.

Kiemelt programok

A hagyományoknak megfelelően ezúttal is a Budapest Design Week megnyitójával egybekötve került sor a Magyar Formatervezési Díj és a Design Management Díj átadására. A korábbiaknál szűkebb körben megrendezett ünnepségnek a patinás belvárosi Société Budapest rendezvényközpont adott otthont.

Start Up Guide Live

A Tanács kiemelten sikeres projektjei közé tartozó Start Up Guide egy online elérhető, bárki által szabadon letölthető, évente frissített és kifejezetten a kreatívipari mikrovállalkozások igényeire szabott kiadvány, mely 2019-ben a fesztivál keretében elevenedett meg először, azóta pedig Start Up Guide Live néven a Budapest Design Week immár hagyományosan megrendezett vállalkozásfejlesztési programjává vált. 2021-ben ismét webinarként valósult meg, és a korábbihoz hasonlóan ezúttal is részben a koronavírus-járvány által előidézett új helyzetre reflektált, azonban az eddigi évi egy alkalomtól eltérően már három alkalommal jelentkezett különböző aktuális kérdéseket vizsgálva. A program két elemének a fesztivál idején kívüli megrendezése szintén segítette a Budapest Design Week éves láthatóságának fenntartását.

A 2021. év első Start Up Guide Live programjára április 27–28-án került sor a Zoom felületén. Témáját a pandémia következtében felgyorsuló online értékesítés és annak változó gazdasági, jogi környezete adta. Az első napon a program alapítója, Szenes Gábor és meghívott vendégei az online értékesítés témakörével foglalkoztak. A program második napján az online pénzügyi tranzakciókkal kapcsolatos problémakörökről esett szó: öt előadó egy-egy témakört és azok legújabb szabályozásait, illetve vívmányait ismertette.

A második Start Up Guide Live program a fesztivál idején, október 12–13-án, ismét a Zoom felületén valósult meg. A fesztivál „New Standards” hívószavához kapcsolódóan a vállalkozások válságfeldolgozása és az online értékesítés változásai álltak a középpontban. Az első három szekcióban a desk research módszertanáról, a trendek felismeréséről és a megszerzett információ hatékony felhasználásáról beszélgettek a meghívott vállalkozók és szakértők. A második napon az online értékesítés fogyasztói változásairól volt szó: hogyan lesz a fogyasztói tölcserből homokóra, hogyan alakul át a B2C D2C-vé, és hogyan reagáljon erre egy kisebb kreatívipari vállalkozás?

A harmadik, november 18-i alkalommal az előző előadás-sorozat nyomán a vállalkozói attitűd kérdéseit tárgyalták a résztvevők, és arra keresték a választ, hogy mi szükséges ahhoz, hogy a kreatíviparban valaki tartósan sikeres vállalkozó legyen. A program első részében Szenes Gábor, Babocsay Ádám és Turcsán Tamás általánosan közelítették meg a témát, kiemelve, hogy egy sikeres vállalkozás elindításához elsősorban nem külső erőforrásokra, hanem olyan emberi motivációkra van szükség, mint a függetlenségre, önmegvalósításra való törekvés, illetve olyan képességekre és személyiségjegyekre, melyek a kreatívipari alkotói pályához is nélkülözhetetlenek. A program második részében Szöllősy Barbara és Vágó Réka avatta be a közönséget a kreatívipari vállalkozások gyakorlati kérdéseibe és döntéshozatali rendszerébe.

A webinar előadásairól készült videók a budapestdesignweek.hu weboldalról elérhetők, illetve a Start Up Guide Facebook-oldalán megtekinthetők. A három Start Up Guide Live esemény részletes programját a 9. sz. melléklet tartalmazza.

A design világnapja

A fesztivál látványos nyári aktivitása, melyet az MFT a Fialat Iparművészek Stúdiója Egyesület aktív részvételével szervezett, a június 29-i design világnapjához kapcsolódott. A világnap részletei a beszámoló nemzetközi fejezetében olvashatók.

Hírek

Ugyancsak a weboldal önálló tartalomfejlesztéséhez kapcsolódóan jött létre a *budapestdesignweek.hu* honlapon a *Hírek* rovat. A felület a Budapest Design Week programjaitól függetlenül, egész évben folyamatosan frissül, túlnyomórészt hazai designvonatközös hírekkel. A hírrovat létrehozása az első lépés egy olyan portál kialakítása felé, mely a fesztiváltól függetlenül is a hazai designélet legfontosabb fóruma lehet. 2021. január 1. és december 12. között 98 hír jelent meg az oldalon. A fentiek jegyében a hírrovat működtetése folyamatos, a releváns híreket pedig a Budapest Design Week social media felületein is közzé tesszük annak érdekében, hogy az érdeklődők figyelmét a weboldalra irányítsuk.

Nyitott Stúdiók

A fesztivál hagyományosan egyik legnépszerűbb eseményeként ismét megrendeztük a Nyitott Stúdiók programot, melynek keretében az érdeklődők ellátogathattak egy-egy designer vagy stúdió műhelyébe, ahol első kézből tapasztalhatták meg, hogyan zajlik a munka az alkotóközegben. A résztvevők szabadon dönthettek a megvalósítás módja és online vagy offline jellege között – egy részük kizárólag előbbi, más részük csak utóbbi, harmadik részük pedig mindkét formában megnyitotta kapuit az érdeklődők előtt. Újításként a Nyitott Stúdiók program a fesztivál előkommunikációjában is megjelent, október előtt havi rendszerességgel mutattunk be egy-egy stúdiót, így 2021-ben 18 kreatívipari szereplő láthatóságát tudtuk ebben a formában növelni. Közöttük több nemzetközi híru tervező, illetve tervezőcsoport szerepelt, mint például a Velencei Építészeti Biennálé magyar pavilonjában rendezett kiállítást tervező Paradigma Ariadne építésziroda, a számos rangos nemzetközi belsőépítészeti díjjal kitüntetett Varrodesign, vagy a kortárs ékszertervező Horányi Kinga. A Nyitott Stúdiók programsorozat résztvevőinek listája a 10. sz. mellékletben olvasható.

Gondolatok a tipografikáról – könyvbemutató

2021. október 8-án került sor Maczó Péter DLA professor emeritus, tipográfus és tervezőgrafikus, főiskolai tanár (Budapesti Metropolitan Egyetem) *TIPOgrafika – Tipográfia a gyakorlatban* című könyvének bemutatójára a Scholar Kiadó és a Budapest Design Week szervezésében a Société Budapest rendezvényközpontban. A kötet laikusok számára is olvasható és élvezetes formában, szakmailag releváns módon ad átfogó képet a tipográfia történetéről és gyakorlatáról. A kiadványt Dr. Bendzsel Miklós gépészmérnök, közgazdász, az SZTNH volt elnöke, a testület elnökhelyettese méltatta. A bemutató után Maczó Péter dedikálta új könyvét, mely a kiadó visszajelzése alapján példátlanul sikeres volt.

Fabunio Design Meetings

2021. október 11-én került sor a Magyar Fa- és Bútoripari Unió (Fabunio) programjára, melynek fő kérdésköre az volt, hogy milyen hatással van az egyes alkotók és cégek életére a designszemlélet, milyen eredményeket hozott számukra a díjakra való jelentkezés, illetve milyen élményekkel és kihívásokkal jár általában a gyártói-tervezői együttműködés.

A beszélgetés azt célozta, hogy az elhangzó értékes hozzászólások arra bátorítsák a magyar vállalkozásokat, hogy önálló termékkel merjenek a piacra lépni, és keressék az együttműködést a hazai gyártókkal és tervezőkkel. A két kerekasztal-beszélgetésen elsősorban olyan tervezők (Kele Sára, Miklósi Ádám, Szalkai Dániel, Veress Adrienn) és gyártók (Árkossy Tamás – Árkossy Bútor, Babits Tamás – Plydesign, Fodor Iona – Multifelt Factory, Varkoly Zoltán – Homm Bútor) vettek részt, akik már a gyakorlatban is sikeresen megvalósították az ösztönző párbeszéd kapcsán említett célokat: az elmúlt években saját termékekkel vettek részt az MFT vagy a Magyar Divat & Design Ügynökség pályázatán.

Social Design Network Szimpózium és Kiállítás

A Budapest Design Week számára a kreatívipari vállalkozásfejlesztés mellett kiemelten fontos a design társadalomformáló vetületének bemutatása és támogatása, ezért 2021-ben társszervezőként csatlakozott a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem nemzetközi kezdeményezéséhez, és részt vett a Social Design Network Szimpózium és Kiállítás szervezésében.

Az elmúlt évek globális változásai visszafordíthatatlan hatást gyakoroltak mindennapjainkra, megkérdőjelezték berögzült szokásainkat, működési mechanizmusainkat, és szinte minden diszciplínát új paradigmák keresésére ösztönöztek. Ezek nyomán a szociális design területe is megkezdte öndefiníciójának megkérdőjelezését, új gyakorlati és módszertani megoldások keresését a formálódó új normák figyelembevételével. A szimpózium előadói az október 14-én megrendezett eseményen bemutatták oktatási intézményeik szociálisdesign-gyakorlatát és -értelmezését, majd felvázolták a szociális design újradefiniálására tett kísérleteiket ebben a folyamatosan változó világban. A szimpóziumhoz október 13–22. között kiállítás is társult, mely olyan hibrid projekteket mutatott be, amelyek szélesebb horizontú társadalmi kérdésekre reagálnak, alkalmazhatók a globális világválság idején és azt követően is. A tárlat a megnyitót követő naptól a MOME oldalán online is megtekinthető: <https://mome.hu/hu/social-design-network-symposium-and-exhibition>.

A Fabuno Design Meeting és Social Design Network Szimpózium és Kiállítás programját a 11. sz. melléklet tartalmazza.

New European Bauhaus workshop

Az Európai Bizottság által meghirdetett New European Bauhaus (NEB) kezdeményezéshez kapcsolódóan az MFT egynapos workshopján a hazai kreatívipari felsőoktatási intézmények MA-képzésben részt vevő hallgatói a hazai kreatívipari felsőoktatási képzések által kijelölt teamvezetők segítségével keresték az MFT által korábban *Design-barge cross Europe. Slow motion* címmel felterjesztett, a Duna-régióra vonatkozó koncepció továbbfejlesztési lehetőségeit.

A workshop célja az volt, hogy munkacsoportonként egy-egy újabb felterjeszhető projektötlet szülessen, mely kapcsolódik a beadványhoz. A félnapos program a NEB kezdeményezés és a hazai beadvány ismertetésével kezdődött, majd az Európai Bizottság projektjéhez elgondolásukban kapcsolódó, korábban megvalósult jó példák bemutatására került sor. A felvezetőt követően a hallgatók oktatási intézményeit tekintve vegyes csoportok (öt team) alakultak, ahol mindenféle egyéb rávezetés nélkül megkezdődött az aktív ötletelő munka.

A bő kétórás brainstorming után a csoportok prezentálták felvetéseiket, melyeket a workshop résztvevői, a teamek, a szervezők és az előadók közösen értékelték. A résztvevők mind az öt csoport felvetését innovatívnak és továbbgondolandónak ítélték, melyeken jól látszott, hogy a fiatalabb generáció az érettebb tervezőkhöz képest teljesen más, a design eszközeivel megoldható társadalmi problémákat helyez előtérbe, amennyiben egy, az ösztársadalom által élhető környezet kialakításáról van szó. A workshopon olyan nem várt problémakörök merültek fel, mint a jel nélküli temetkezés, megemlékezés, a visszajelzés nélküli véleménynyilvánítás lehetősége, vagy a köztéren történő egyéni szorongásoldás. A program mind szakmai, mind közösségi szempontból kiemelkedő eredményt hozott, ezért a Budapest Design Week után megkezdődtek kétéves kutatási projektté fejlesztésének előkészületei. A New European Bauhaus workshop beszámolója (önálló PDF-mellékletként) a 12. sz. mellékletben olvasható.

A Magyar Divat & Design Ügynökség eseményei

A korábbi két évhez hasonlóan 2021-ben is szakmai partnereként működött közre a Budapest Design Week megvalósításában a Magyar Divat & Design Ügynökség. Az Ügynökség ismét megrendezte a korábban kiemelkedő sikerrel megvalósított, több nemzetközi elismerést, köztük a Red Dot díjat is elnyert *360 Design Budapest* kiállítást. A Bálna Budapestben és online felületen egyszerre megvalósult, úgynevezett „figitális” (hibrid módon: fizikai és digitális térben létrejött) tárlat kiemelten kezelte a design fenntartható megoldásait és az innovációban rejlő lehetőségeit, illetve még egyedülállóbb módon adott képet a termékvilág különlegességéről, sokszínűségéről, elérhetőségéről és átható szerepéről világunkban és mindennapjainkban. A kiállításon részt vevő tehetségeket három szekcióba sorolva magyar formatervezők, regionális designerek, feltörekvő tehetségek mutatkoztak be. A *360 Design Budapest* kiállítás tematikus tárlatvezetésekkel és kerekasztal-beszélgetésekkel is várta a design iránt érdeklődő látogatókat és a szakmai közönséget. A *Design Dialog* elnevezésű eseménysorozat három kerekasztal-beszélgetéssel reflektált a körülöttünk zajló változásokra. A beszélgetések résztvevőinek listáját a 13. sz. melléklet tartalmazza.

Külsős programok

A korábbi évek gyakorlatához hasonlóan ismét csatlakozhattak külső partnerek a fesztiválhoz. Tekintettel a világjárványra és az ennek következtében megváltozott gazdasági környezetre, 2021-ben nem kellett részvételi díjat fizetniük a csatlakozó partnereknek, így a jelentkező mikro-, kis- és középvállalkozások jóval kisebb anyagi ráfordítással tudták termékeiket, szolgáltatásaikat bemutatni az érdeklődő közönségnek, és a rendezvénysorozat a pályakezdő fiatalok vállalkozásfejlesztését is szolgálhatta. A részvételi lehetőségeket és feltételeket tartalmazó felhívást június 3-án küldtük ki. A felhívásra számos érdeklődés után 109 írásbeli jelentkezés érkezett, a Budapest Design Week programsorozatban végül 94 külsős partner vett részt. A Budapest Design Week részvételi felhívása (önálló PDF mellékletként) a 14. sz. mellékletben, a külsős partnereinek felsorolása a 15. sz. mellékletben olvasható.

A külsős partnerek között egyaránt voltak állami intézmények (pl. Iparművészeti Múzeum, Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum), oktatási intézmények (Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, Budapesti Metropolitan Egyetem), nonprofit szervezetek (Fiatal Iparművészek Stúdiója Egyesület, Magyar Divatszövetség), mikro-, kis- és középvállalkozások, egyéni vállalkozók, illetve magánszemélyek, de a programszervezők között egy-egy multinacionális nagyvállalat is megtalálható (Vodafone Zrt., Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.).

A Budapest Design Week fesztivált 2021-ben a járványhelyzet miatt hibrid formában rendezték meg. A formátumváltás, mint utóbb bebizonyosodott, a pandémiától függetlenül is indokolt volt, hiszen felgyorsult és online tartalmakat fogyasztó világunkban nem érdemes kihagyni a továbbiakban sem azt a lehetőséget, hogy a fesztivál programjainak a képernyőn keresztül is átadható tartalmi földrajzi tértől függetlenül, visszatekinthető módon valósuljanak meg. A hibrid formátumot az úgynevezett külsős partnerek igényei is alátámasztották, így jöhetett létre például egy olyan program is, melynek szervezője és előadója a fesztivál és saját programja idején Los Angelesben tartózkodott. A járvány enyhültével végül az offline, személyes jelenléttel megvalósuló programok is előtérbe kerülhettek. Már 2020-ban – bár az új online tartalmak sikeresek voltak (és tovább is fejlesztettük őket 2021-ben) – nyilvánvalóvá vált, hogy a fesztivál nem teljes a hagyományos, fizikai térben megtekinthető kiállítás nélkül. Az igény kielégítése érdekében a Budapest Design Week saját kiállítása, valamint a Magyar Formatervezési Díjhoz és a Design Management Díjhoz kapcsolódó kiállítások is hagyományos módon, a belváros kiemelt pontján, a bazilika közelében fekvő Société Budapest rendezvényközpontban kaptak helyet, beszélgetéssorozat, workshop és tárlatvezetés is kísérte őket.

A partnervárosok programjai

A járványhelyzet miatt 2021-ben ismét kevesebb partnerváros csatlakozott a programsorozathoz. Debrecennel, Egerrel, Győrrel, Péccsel, Sopronnal és Szombathellyel indult meg releváns párbeszéd, a partneresemények szervezői folyamatosan keresték a megvalósítás lehetőségeit, végül az első három városban elsősorban a pandémia miatti bizonytalanság következtében nem valósult meg a rendezvény, Pécs, Sopron és Szombathely város szervezte meg a maga eseménysorát.

DesignPécs

A DesignPécs programsorozatot 2021-ben a fővárosihoz hasonlóan hibrid formában rendezték meg. A fesztivál fókuszában a Vasarely-gyűjtemény által inspirált, a Budapesti Metropolitan Egyetem hallgatóinak munkáit bemutató OP ART-divatbemutató és a hozzá kapcsolódó előadás-sorozat állt, melyek mellett megjelentek a szokásos vállalkozásfejlesztést célzó, az épített környezettel foglalkozó és a food design programok is.

Design Hét Sopron

A Design Hét Sopron az elmúlt évben is a megszokott programelemekkel jelentkezett. Az építészeti séták alkalmával többek között a Fertőrákosi Barlangszínház és a Szent Mihály-templom történetével ismerkedhettek meg az érdeklődők, a Nyitott Stúdiók keretében pedig betekintést nyerhettek a Homm Bútor, Balogh Eszter üvegművész, valamint a Cliff Konyhabútor műhelyébe. Az egyik kiemelkedő soproni rendezvény a Magyar Formatervezési Tanács közreműködésével szervezett, Vásárhelyi János munkásságát bemutató *75 év – 75 szék* című kiállítás volt. Mindemellett workshopok, pop-up kiállítások és vásár, illetve könyvbemutató is gazdagította a programkínálatot.

Szombathely2030

Szombathely 2021-ben csatlakozott először a Budapest Design Week fesztiválhoz. A szervezők egynapos konferenciával érzékenyítették az érdeklődőket a design és a fenntarthatóság iránt, a meghívott előadók a kreatívipar integrált folyamatait mutatták be a termékötlet megszületésétől az ipari termékek jogi védelméig, érintve az ágazat hozzáadott értékének növelési lehetőségét a felsőoktatás digitalizációjának segítségével.

2. Oktatás, designelmélet – Átlátható, egységesen magas színvonalú képzési és továbbképzési rendszer

Az MFT 2021-ben 16. alkalommal jelentkezett naprakész gyakorlati útmutatójával, a fiatal tervezők pályakezdését támogató *Start Up Guide – Üzleti tanácsok induló kreatívipari vállalkozók részére* című jegyzettel, amely főként a design területén tevékenykedő kreatív kisvállalkozások támogatását célozza, ám minden fejlődni vágyó kisvállalkozó számára hasznos információkat tartalmaz.

A 16.0 verzió tartalmi megújítása érintette a kiadvány minden olyan fejezetét, melyet az adózási, jogi, finanszírozási környezet alakulása, a technológiai, piaci változások miatt frissíteni kellett. Emellett bővíteni kellett a kisvállalkozásokat érintő fontos tartalmakat is, így például a járványhelyzet miatt megnövekedett az érdeklődés az online értékesítési megoldások iránt: a webes értékesítés és webshopfejlesztés, -üzemeltetés kérdéskörében új fejezet készült. A digitális (fintech) pénzügyi megoldások jelentősége – párhuzamosan az online értékesítés súlyának növekedésével – folyamatosan nő, ezért egy új, a mikrovállalkozások által használható digitális pénzügyi megoldásokat ismertető fejezet elkészítése is szükségessé vált.

A kiadványhoz kapcsolódó microsite oldal „ráncfelvarrása”, aktualizálása is megvalósult 2021-ben, ahogy a segédanyag alapján az MFT által 2020-ban létrehozott egységes tartalom szerkezetbe rendezett online fogalomtár tartalmi frissítése is megtörtént 70 új – elsősorban a startup-ökoszisztéma fejlődését, illetve a digitális pénzügyi szolgáltatásokat, valamint az online értékesítést ismertető – fogalomleírás elkészítésével és publikálásával. A vállalkozói edukációs platform célja, hogy egy (elsősorban mobiltelefonon indított) keresés alapján megtalált fogalommagyarázat a lehető legkönnyebben elérhető és azonnal felhasználható is legyen. Az új fogalmak listáját a 16. sz. melléklet tartalmazza.

A legújabb kiadvány a microsite-on: <https://kreativipar.startupguide.hu/#sug2021>. Készült róla egy blogbejegyzés: <https://kreativipar.startupguide.hu/2021/05/25/itt-a-friss-idei-start-up-guide-2021/> és egy Facebook-poszt is: <https://www.facebook.com/startupguidehu>.

Start Up Guide LIVE

A testület kiemelten sikeres projektjéhez köthető vállalkozásfejlesztési program célja, hogy a kreatívipar területén is különböző platformokon és ingyenes kiadványokon keresztül segítse a mikro-, kis- és középvállalkozások piacra lépését és sikeres működését. A 2021-es kiadványhoz kapcsolódóan a Budapest Design Week keretében valósult meg a programsorozat, melynek első eleme az április 27–28-án online formában megrendezett esemény volt, a fiatal és pályakezdő designereket érintő kérdésekre fókuszálva. Az előadás-sorozat elsősorban az online értékesítési lehetőségek, illetve a hozzájuk kapcsolódó digitális fizetési, jogi és logisztikai kihívások témakörét érintette (a digitális fizetési megoldásokról és azok IT-biztonságáról, illetve az ideális pénzügyi szolgáltató kiválasztásának nehézségeiről is szó esett), különös tekintettel a kreatívipari ágazatokban felmerülő problémákra. Az előadók között az egyes szakterületek legelismertebb szakértői mellett kreatívipari vállalkozások vezetői is voltak, ezáltal még inkább testközelbe hozva a problémafelvetést. A kétnapos, tíz előadásból álló program előadóinak névsorát a 9. sz. melléklet tartalmazza. A programsorozat házigazdája Szenes Gábor, a Start Up Guide program alapítója volt.

A hazai tervezőképző oktatási intézmények – Miskolci Egyetem, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem – a tárlatvezetések keretében is megismerhették a New Standards 30 under 30, valamint a Magyar Formatervezési Díj, a Design Management Díj eredményét bemutató kiállításokat.

3. Gazdaságélénkítés – designvezérelt innováció

Magyar Formatervezési Díj

A 2021-ben immár negyvenkét éves múltú visszatekintő Magyar Formatervezési Díj hagyományosan a hazai design kiemelkedő, innovatív eredményeire hívja fel a figyelmet. Az elismerés egyik legfontosabb célja, hogy a nemzetközi mércét szem előtt tartva – itthon és külföldön is – láthatóvá tegye a hazai kreatíviparban rejlő jelentős gazdasági potenciált. A pályázat Bírálóbizottságának névsora a 17.sz. mellékletben olvasható.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium nevében az általa finanszírozott díjakat és a szaktárcák által felajánlott különdíjakat négy kategóriában – termék, terv, vizuális kommunikáció és diákmunka – tizenegy pályázó nyerte el. A minisztérium által biztosított hat díj mellett a legkiemelkedőbb alkotások elismerésére 2021-ben az Emberi Erőforrások Minisztériuma (Emmi) Kultúráért Felelős Államtitkársága bruttó 500 ezer forintos, az Innovációs és Technológiai Minisztérium Felsőoktatásért, Innovációért és Szakképzésért Felelős Államtitkársága bruttó 300 ezer forintos, továbbá az MFT bruttó 400 ezer forintos különdíjat ajánlott fel, míg az SZTNH ingyenes szellemivagyon-audit szolgáltatást ajánlott fel különdíjként.

A járványhelyzet okozta rendkívüli körülmények okán a pályázatokat 2021-ben is elegendő volt elektronikusan, e-mailen benyújtani, az *mfd@hipo.gov.hu* e-mail-címre. A korábbi években alkalmazott direkt terjesztési csatornákat – desingboltok és egyéb közösségi terek, mint kávézók, kulturális intézmények, kollégiumok stb. – nem lehetett alkalmazni. A direkt postai megkeresés helyett kizárólag az online térben történhetett a terjesztés, elsődlegesen a Magyar Formatervezési Díj Facebook- és Instagram-oldalán, emellett több mint 1500 e-mail-es direkt megkereséssel (gazdálkodó szervezetek, tervezők, designcégek, klaszterek), a hatékonyabb közzétételben 24 kamara, 109 szakmai szervezet és intézmény működött közre, melyek nagy arányban tették közzé a felhívást saját honlapjukon, hírlevelükben, közösségimédia-felületeiken. A felhívás jogszabályban rögzített két országos napilapban való közzétételét sajtókommunikáció támogatta.

Az április 30-i beadási határidőig az elmúlt évekhez képest minimálisan, de kevesebb, összesen 112 pályamunka érkezett a pályázatra. A legtöbb pályamunka a termék kategóriában érkezett, ezt kis különbséggel követte a terv, a vizuális kommunikáció, majd a diákmunka kategória. Figyelemre méltó, hogy a diák kategóriában szinte valamennyi jelentős hazai tervezőképző intézmény képviseltette magát, nyolc egyetem hallgatói neveztek a pályázatra. A részletes statisztikai mutatókat a 18. sz. melléklet tartalmazza.

A bírálóbizottság 2021. május 20-án videokonferencia keretében rendben megtartotta az értékelés első fordulóját, és a beküldött fotódokumentációk és leírások nyomán kiválasztotta azt a 58 pályamunkát, melyeket a pályázat tárgyát bemutató kisvideók alapján a második fordulóban, július 22–23-án értékelt. Az értékelés minden évben hosszas és komoly szakmai feladat a bizottság számára, hiszen még az egyes kategóriákban is nagyon különböző pályázatokat kell összevetni. A testület tagjai és a pályázók számára is támpontot jelentenek a kiírásban megfogalmazott kritériumok, melyek a következők: formai minőség, újszerűség, eredetiség, piaci versenyképesség, a kivitelezés minősége (a diákmunka és a terv kategória kivételével), felhasználóbarát kialakítás, környezetvédelmi, illetve környezetbarát szempontok érvényesülése, valamint a fenntarthatóság. Ezek együttes teljesülése nélkül nemcsak a pályázaton, hanem piaci helyzetben sem beszélhetünk korszerű, innovatív, sikeres termékről, designról.

Termék kategóriában számos nemzetközi piacot is megcélzó pályázat érkezett, ami kiválóan példázza a designvezérelt innováció gazdasági jelentőségét, de a terv kategóriában is több piacra vitel előtt álló, ígéretes fejlesztést neveztek be. A diák kategória mezőnyében számos kiforrott koncepció, komplex projekt, esetenként gyártói együttműködéssel megvalósított fejlesztés jelent meg, illetve szinte minden fontosabb hazai képzőhely hallgatói képviseltették magukat.

A bizottság összesen tizenegy alkotást ítelt díjazásra érdemesnek, hat pályázó részesült Magyar Formatervezési Díjban, emellett öt (egy megosztott) különdíj került átadásra, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkársága, az Innovációs és Technológiai Minisztérium Felsőoktatásért, Innovációért és Szakképzésért Felelős Államtitkársága, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala és a Magyar Formatervezési Tanács felajánlásának köszönhetően. További huszonnégy pályamunkát kiállításra javasoltak a bírálók. A díjazottak neve és alkotásuk címe a 19. sz. mellékletben olvasható.

Az elismerések ünnepélyes átadására a Budapest Design Week megnyitójával egybekötve, a megszokottól eltérően szűkebb körben, október 7-én, a Société Budapest rendezvényközpontban került sor. A díjazott, illetve kiállítási jogot elnyert alkotások tárlata felmutatta az innovatív gondolkodás szerepét, jövőformáló jelentőségét mind a hazai felsőoktatás, mind a gazdaság versenyképességének erősítése, fenntarthatósága szempontjából.

A díj kétnyelvű katalógusa pedig hagyományosan online hozzáférhető (https://www.sztnh.gov.hu/sites/default/files/mfd2020_katalogus_vegleges_1.pdf).

A díjazottakat 2021-ben is jelentős médiafigyelem kísérte, számos interjú készült az elismerésben részesült alkotókkal. A Magyar Formatervezési Díj kommunikációjának, figyelembe véve a célcsoport médiafogyasztási szokásait, továbbra is meghatározó eleme volt a közösségi média. Kiemelt hangsúlyt kapott a célcsoport-szegmentált üzenetek közvetítése, a közérthetőség, a storytelling, a példaképek bemutatása.

Az elismert pályázókat és munkájukat bemutató kisfilmek, melyek a díjátadó gálán és a sajtókommunikáció keretében rövidített formában szélesebb körben is nyilvánosságot kaptak, a hagyományos online ingyenes fájlmegosztók mellett a közösségi média felületein is megjelentek, emellett a díjazottak később saját csatornáikon is használták őket termékük, brandjük népszerűsítésére.

A díjátadót megelőző sajtótájékoztatón a díjazott pályázók lehetőséget kaptak arra, hogy elismerésük kapcsán a sajtó munkatársainak nyilatkozzanak, emellett egyedi interjúk készítésére is volt lehetőség. A kiadott sajtó- és háttéranyag kiemelten foglalkozott a díjazottakkal, így 50-nél is több megjelenésben számoltak be a díjakról, emellett számos egyedi interjú készült, valamint a díjazottak saját kommunikációs körökben (sajtó, közösségi média, hírlevél) is beszámoltak az elismerésről. Az *Octogon* építészeti és designmagazin sorozat keretében mutatta be a díjazottakról készült kisfilmeket. A Budapest Design Week saját felületein – Facebook, LinkedIn, Instagram, YouTube-csatorna, hírlevél – is beszámolt a díjazottakról, bemutatta a kisfilmeket.

A díjpályázat Facebook-oldalának statisztikai adatai a legintenzívebb időszakban példaértékű aktivitást mutattak: a rendszeresen és szisztematikusan közzétett posztoknak köszönhetően sikerült jelentősen növelni az elérést és az aktivitást is. Július és november közötti időszakban több mint 53.000 embert értek el a posztok, s ebben az időszakban a követők száma 400 fővel nőtt. **A szűk körű rendezvény megkövetelte az intenzív jelenlétet az online felületeken, némileg** kárpótolva azokat, akik nem vehettek részt a díjátadón. Mindez nem csak kihívást, de lehetőséget is jelentett arra, hogy az eddigiéknél is többen kapcsolódhassanak be az eseményekbe. A díj grafikai arculatát tervező L2 Studio igényes munkáinak köszönhetően kiemelkedően magas esztétikai minőségű posztokat lehetett létrehozni a Magyar Formatervezési Díj és a Budapest Design Week közösségimédia-felületein. A képes és főleg a videós tartalmak kiemelkedő érdeklődést váltottak ki. A szokatlan körülmények miatt az online felületek forgalma sokkal nagyobb volt, mint az előző években, ami mind az elérések, mind az aktivitások számában megmutatkozott.

Design Management Díj

A design szakszerű vállalati működésbe integrált sikeres példáinak díjazásával az újszerű vállalatirányítási lehetőségekben rejlő gazdasági erőre hívja fel a figyelmet a testület által 2009-ben alapított Design Management Díj. A díj megújítására az MFT testületi munkacsoportot állított fel, mely videokonferencia formájában már januárban megkezdte munkáját. A munkacsoport javaslatokat fogalmazott meg, melyek közül az azonnal megvalósítható lépések – szervezeti ajánlások befogadása, külső szakértő bizottsági tagok bevonása – megtételére már a tárgyévi lebonyolításban sor került.

A felhívásra azon szervezetek nevezését várja az MFT, amelyek magukénak vallják a díj által közvetített értékeket, és ezen elvek alkalmazását fontosnak tartják sikeres működésükhöz. A legkiválóbbnak ítélt vállalat vagy intézmény bruttó 1 millió forintban részesül, valamint a bírálóbizottság által szintén kimagaslóan eredményesnek ítélt gazdálkodó szervezetek elismerő oklevelet kapnak. Az SZTNH ingyenes szellemivagyon-audit szolgáltatás formájában 2021-ben ismét különdíjat ajánlott fel. A járványhelyzetre tekintettel a díjra való jelöléseket május 10-ig, a nevezéseket pedig június 1-jéig lehetett benyújtani, mindkettőt elegendő volt elektronikus úton megtenni. Mindezek ellenére a felhívásra szerény számú, mindössze 22 érvényes jelölés érkezett, a jelöltek közül hét szervezet nyújtotta be nevezését és dokumentációját, emellett három szervezet nevezett a díjra, így összesen tíz érvényes nevezés és dokumentáció érkezett.

A bírálóbizottság Dr. Simon Attila, a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. vezérigazgatója elnökletével végezte munkáját, a pályázatok értékelését július 1-jén 10 órától tartotta online formában. A pályázat Bírálóbizottságának névsora a 20. sz. mellékletben, a nevezett és elismert szervezetek névsora a 21. sz. mellékletben olvasható.

A designmenedzsment-szemléletet kiválóan alkalmazó szervezetek közül a díjat 2021-ben a Radnóti Miklós Színház Nonprofit Kft. nyerte el, mely 2016-ban megújította vizuális arculatát, amivel egy gyökeresen új kommunikációs stratégia alapjait rakta le az intézmény akkori új vezetése. Az SZTNH szellemivagyon-audit különdíjában a Györgytea Kft. részesült, amely a hagyományos gyógynövények kultúráját terjeszti, nagy hangsúlyt fektetve a designszemléletre. További három szervezet részesült elismerő oklevélben: az *Artmagazint* mint a designmenedzsment kreatív példáját ismerték el, s kitüntetésben részesült az épületinformációs modellezéssel foglalkozó BuildEXT tervezőiroda és a Hard Body Hang (HBH) saját testsúlyos edzésekre alkalmas köztéri sportpályái is.

4. Megvalósítható jövőképet a tervezőknek! – A pályakezdés és a társadalmi beágyazódás támogatása

Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíj

A több mint harminc éves Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíjpályázat alapvető célja, hogy az ösztöndíjat elnyerő alkotók elmélyíthessék tudásukat, piaci viszonyokon alapuló helyzetekben bővíthessék ismereteiket, s ezen keresztül olyan kapcsolatokat építhessenek, amelyek akár tartós együttműködéseket is eredményezhetnek.

A program hosszú távon nem kevesebbre vállalkozik, mint a design nemzetgazdasági integrációjának támogatására és társadalmi elismertségének növelésére. A Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíj Ösztöndíjbizottságának névsorát a 22. sz. melléklet tartalmazza. A Magyar Formatervezési Tanács a 35 évnél fiatalabb alkotók munkáját és szakmai fejlődését több mint három évtizede elősegítő ösztöndíj pályázatát 2021-ben is meghirdette. A pályázat keretében kilenc ösztöndíjas kapott lehetőséget az alkotómunkára. Az ösztöndíjasok névsorát és programjuk címe a 23. sz. mellékletben olvasható.

Az ösztöndíj társfinanszírozói 2021-ben az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala és a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. voltak, a szakmai háttérrel többek között a Maform Kft. biztosította, az ösztöndíjprogram pénzügyi lebonyolítását pedig továbbra is a Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. végezte.

A felhívás promóciójának elősegítésére, kifejezetten a fiatalokat megcélozva, a közösségimédia-felületeken terjeszthető kisfilmek készültek. Az ösztöndíjpályázat meghirdetése elsősorban a közösségi média felületein történt, a posztok primer megjelenési helye a Moholy-ösztöndíj, illetve a Magyar Formatervezési Díj Facebook-oldala volt. Az ösztöndíjprogramról és a 2020-as ösztöndíjasokkal készített rövid, frappáns spotokat nagyon jól lehetett használni, számos elérést generáltak.

A felhívásra az április 1-jei határidőig szerény számú, összesen 26 pályázat érkezett, örömteli viszont, hogy több, összesen kilenc (a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.-vel kooperációban 2 db) céges együttműködés keretében megvalósuló pályamunkát küldtek be. Az Ösztöndíjbizottság április 14-én tartotta meg az értékelés első fordulóját videokonferencia formájában, és kiválasztották a második fordulóra azt a 14 főt, akik személyes prezentálással mérettethették meg magukat április 21-én.

Az ösztöndíjprogram szakmai konzultációi – május 5., 26. és szeptember 1. – rendben lezajlottak. Az ösztöndíjprogram írásbeli beszámolójának határideje 2021. október 11. volt, a szóbeli beszámolóra október 28-án került sor az SZTNH konferenciatermében.

Az ösztöndíjasok a korábbi évekhez hasonlóan a mentori program keretében ingyenes továbbképzésen is részt vehettek: június 15-én pedig félnapos üzletimodul-képzést biztosított az MFT, amit személyes konzultáció követett, melynek keretében az elméleti információk gyakorlati adaptálására került sor. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala közreműködésével június 29-én iparjogvédelmi továbbképzést tartottak, mely érintette a kreatívipar jogvédelmi lehetőségeit, a szerzői jogot és az iparjogvédelmi információkat is.

A 2020-as ösztöndíjasok nyilvános beszámoló kiállításra a tavaszi járványhullám miatt elmaradt, munkájukról a határidőre elkészült és az online térben terjesztett magyar és angol nyelvű katalógus ad számot.

5. Nemzetközi kapcsolatok – szakmai szervezetek

Aktív közreműködés a nemzetközi szakmai munkában

A Magyar Formatervezési Tanács közel két évtizede a nemzetközi partneri hálózatok tagjaként vesz részt a nemzetközi szakmai szervezetek szakpolitikai munkájában. Aktív tagja az Európai Designszervezetek Szövetségének (Bureau of European Design Associations, BEDA), mely tevékenységének homlokterében a szakpolitika európai szintű képviselője áll, valamint a Design Világszervezetének (World Design Organization, WDO). Tevékeny részvétele a nemzetközi közösségek szakmapolitikai munkájában garantálja a magyar jelenlét beágyazottságát a nemzetközi designscénába. A BEDA elnökségi tagok névsorát a 24. sz. melléklet tartalmazza.

BEDA

A járványhelyzet 2021-ben sem tette lehetővé a személyes találkozásokat, így a BEDA havi elnökségi üléseit is online, videokonferencia formájában rendezték meg. A nemzetközi szervezet május 26–28-án tartotta Design Forum szakmai programját, éves közgyűlését és elnökségi ülését. A tagság a közgyűlés keretében döntött a 2020-as év pénzügyi beszámolójának, illetve a 2021-es év pénzügyi tervének elfogadásáról, emellett megválasztották a szervezet új elnökhelyettesét, Cristina Melandert, a Danish Design Center képviselőjében, aki utóbb, kétéves mandátuma lejártát követően automatikusan kétéves elnöki ciklusát kezdi majd meg.

A BEDA a járványhelyzetre reagálva 2020 tavaszán indította útjára *Open Doors Dialogue* címmel a tagszervezetek számára kétheti rendszerességgel megtartott videokonferencia-sorozatát, mely a szorosabb együttműködést és a könnyebb tapasztalatcserét, valamint a minél hatékonyabb, európai szintű közös fellépés elősegítését szolgálja. A *Wide Open Doors* események a nemzetközi partnerszervezetekkel való hatékonyabb együttműködés eszközei. Ennek keretében 2021-ben a Cumulust, a művészeti és designoktatás és -kutatás vezető nemzetközi egyesületét sikerült bevonni, Mariana Amatullo elnök részvételével. Emellett a fesztiválokat szervező BEDA-tagok számára szintén kétheti rendszerességgel *Special Open Doors Dialogue* egyeztetéssorozat zajlott a designprogramok online, illetve hibrid megrendezési formáiban rejülő kihívások, új lehetőségek áttekintésére, melyben az MFT – Budapest Design Week képviselőjében Kohut-Jankó Anna vett részt.

A BEDA megkeresést kapott a CORE „CODE for SUSTAINABLE and RESILIENT DESIGN” pályázaton való részvételre, mely ERASMUS+ pályázati forrást céloz meg. A projekt célja a designszakma fenntarthatóságot előtérbe helyező fejlesztése, mind a szak- és felsőoktatás, mind a felnőttképzés terén, segédletek, ajánlások kidolgozása, tesztelése, széles körben elérhetővé tétele. A projekt kezdeményezői a dán Chora 2030 nonprofit szervezet, a budapesti székhelyű Institute of Advanced Design Studies, továbbá részt vesznek benne az Anhalt University of Applied Sciences, az ACOF Olga Fiorini – ONLUS Social Cooperative, a Fundación Sieneva, illetve a BEDA-hoz hasonlóan kiterjedt szakmai lefedettséggel rendelkező Cumulus a felsőoktatás, illetve Skillman a szakoktatás területén.

A szakmai szervezeteket tömörítő három partner, a BEDA, a Cumulus és a Skillman a kidolgozandó oktatási csomagok alakításában, tesztelésében elsődlegesen saját szakmai közössége bevonásával, szakmai programok rendezésével működik közre. A BEDA képviselőjében a CORE pályázati program összeállításában Kohut-Jankó Anna és Cyrielle Doutrewe elnökségi tagok vettek részt a heti rendszerességű egyeztetéseken és komoly időráfordítást igénylő előkészítő munkákban, a pályázat kidolgozásában. A pályázat a szeptember 7-ei határidőre benyújtásra került, eredményhirdetése az előzetesen jelzethez képest késik, 2022 első negyedévében várható.

Október 16–24. között Eindhoven adott otthont Európa egyik legmeghatározóbb designeseményének, a 2021-ben huszadik alkalommal megrendezett Dutch Design Weeknek. A fesztivál keretében rendezték meg az EUIPO (Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala) DesignEuropa Awards elismeréseinek 2020-ban elhalasztott átadását is, melyre az Európai Designszervezetek Szövetségének részéről meghívták Isabelle Vérilhac elnök asszonyt, illetve az EUIPO felajánlására további egy BEDA-képviselő is meghívást kapott, melyre az elnökség Kohut-Jankó Annát javasolta. A program a BEDA és az EUIPO együttműködésének további erősítését is elősegítette. Sor került Christian Archambeau-val, az EUIPO elnökével való személyes találkozásra is. Az EUIPO és a BEDA közötti stratégiai együttműködés erősítésének keretében olyan hosszabb távú kérdés is felvetődött, mint a service design oltalmazhatósága. A BEDA ügyvezetőjének távozásával az elnökségi tagok pluszfeladatokat vettek át, Kohut-Jankó Anna az EUIPO-val való kapcsolattartásban, kapcsolatépítésben is szerepet vállalt, egyeztetést folytatott az Ornamo tagszervezettel, mely a BEDA képviselőjeként részt vesz az EUIPO Stakeholder Advisory Board panelben, illetve a User Group Meetingen. A két szervezet jelenleg is zajló közös aktivitásai mellett a további együttműködési lehetőségek felmérése lehetővé tenné a hatékonyabb tapasztalatcserét, a szervezetek közötti jobb információáramlást, ami a BEDA-tagszervezetek szellemi tulajdon-védelmi érzékenyítését, aktivizálását segíthetné elő.

Az EUIPO által alapított DesignEuropa Awards díjat két évente hirdeti meg a szervezet, 2020-ban zajlott a pályázati kiírás és bírálat, a díjátadást azonban a járványhelyzet miatt elhalasztották, ezt pótolták tavaly októberben. Az esemény szervezői az EUIPO mellett a 2021-ben alapításának 50. évfordulóját ünneplő Benelux Szellemi Tulajdoni Hivatal (BOIP) és a holland Gazdasági és Klímapolitikáért Felelős Minisztérium. Az EUIPO-hoz már több mint másfél millió formatervezésiminta-bejelentés érkezett, ezt is ünnepelték a rendezvényen. A DesignEuropa Awards díjat három kategóriában ítélik oda: ipar (több mint ötven alkalmazottal és/vagy több mint 10 millió euró bevétellel rendelkező cégek); kis- és feltörekvő vállalkozások (kevesebb mint ötven alkalmazottal és/vagy kevesebb mint 10 millió euró bevétellel rendelkező, vagy 2013. január 1-je után alapított vállalkozások), valamint Lifetime Achievement (életmű) kategória egy kiemelkedő formatervező munkásságának elismeréseként. Az életműdíjat ez alkalommal André Ricard spanyol formatervezőnek ítélték oda.

A bírálóbizottság elnöki tisztét Päivi Tahkokallio korábbi BEDA-elnök töltötte be, de tagja volt többek között Szőnyi Anna tervező, a DesignEuropa Awards korábbi finalistája is.

New European Bauhaus

Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság (EB) elnöke még 2019-ben az Európai Parlament plenáris ülésén az EU helyzetéről tartott értékelő beszédében jelentette be a New European Bauhaus (NEB) kezdeményezést, melyet az európai környezeti, gazdasági és kulturális megújulási stratégia részeként terveznek megvalósítani.

A NEB célja egy élhető, inkluzív, minőségi élményekre és esztétikai standardokra épülő, mindenki számára megfizethető, fenntartható, körkörös gazdaságon alapuló európai életforma közös megteremtése, kvázi mozgalommá fejlesztése. Fókuszában az élhető környezet kialakítása áll, a járványhelyzet okozta nehézségekből kilábalva egy jobb, ellenállóbb Európa építése. A kezdeményezés a European Green Deal leképezése a társadalom számára, mely híd szerepet kíván betölteni a művészet és kultúra, valamint a tudomány és technológia között, a különböző generációk között, egyben az össztársadalmi mobilizáció fejlesztését célozza. A BEDA elkötelezett abban, hogy kezdeményezőként vegyen részt a mozgalomban és képviselje a designszakmát.

Az MFT a BEDA tagjaként aktív szerepet vállal a kezdeményezés alakításában, népszerűsítésében: az érdemi együttműködés céljából munkacsoportot hívott életre, s a szakértők bevonásával zajló munka során több témajavaslat rajzolódott ki, melyek közül a legerősebb a lokális jelentőséggel bíró, egyben kiterjeszthető tartalmú, a Duna-régióra, a természet és a társadalom kapcsolatára, a technikai újítások, kutatások gyakorlatba ültetésére szolgáló koncepció, melyet ki is dolgoztak, majd feltöltöttek a NEB és az MFT honlapjára is, *Design-barge cross Europe. Slow motion (Utazó designműhelyek Európa folyóin a parti élet megújítása érdekében)* címmel.

A NEB kapcsán az Európa Pont május 27-én kerekasztal-beszélgetést szervezett a KÉK (Kortárs Építészeti Központ), a MOME, a Pro Progressione és az MFT bevonásával, melyen Dr. Bendzsel Miklós elnökhelyettes vett részt, a Duna-régiós javaslatot is bemutatva.

Február 24-én a kezdeményezéshez való kapcsolódás lehetőségeit ismertető online információs napra került sor. Április 22–23-án New European Bauhaus-videokonferencia zajlott a NEB értékrendszerére építő jó gyakorlatok bemutatásával, a szakmai szereplők és a szélesebb közönség aktív részvételének ösztönzésére.

Az MFT emellett a további javaslatok, koncepciók NEB honlapjára való feltöltésének lehetőségét és a NEB-díjra való nevezést közvetlen e-mail-megkeresések útján igyekezett népszerűsíteni. A New European Bauhaus díjára május 31-éig lehetett nevezni, több korábbi Moholy-ösztöndíjast, Magyar Formatervezési Díjat elnyert alkotót sikerült megnyernünk, hogy nevezzenek az elismerésre.

A díjazottak kiválasztási folyamatában a NEB hírlevelére feliratkozók közönségszavazása útján alakult ki a nevezettek szűkített listája, melyből szakmai bizottság választotta ki a díjazottakat, akik között sajnos nem volt magyar elismert, elsődlegesen nagyobb léptékű projekteket emeltek ki. A kiválasztás kérdéses folyamata és az online szavazási felület nehézkes használhatósága kapcsán a BEDA-n keresztül küldtük meg észrevételeinket a szervezőknek.

A New European Bauhaus on the Danube, vagyis Új Európai Bauhaus a Dunánál témában szeptember 24-én, pénteken a Hochschule für Gestaltung Ulm (Ulmi Tervezőiskola) szervezett konferenciát, a Tanács kiemelt partnersége mellett.

A konferencián részt vett Bachmann Bálint DLA Ybl-díjas építész, egyetemi tanár és rektor, az MFT tagja, valamint Méhes Márton kulturális menedzser és tanácsadó, a testület korábbi tagja, akik mindketten aktív szerepet vállaltak a Tanács kezdeményezésére szervezett New European Bauhaus munkacsoport tevékenységében. A rendezvényen Baló Dániel építész, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) óraadó tanára, valamint Dávida Eszter városépítész és projektmenedzser, a DANURB+ projekt vezetője is képviselte hazánkat.

A testület a Budapest Design Week idején, 2021. október 12-én félnapos nyílt environmental design workshopot szervezett a kreatívipari MA/MSc-felsőoktatásban részt vevő hallgatók számára, építve az MFT által benyújtott *Design-barge across Europe* koncepcióra, azt kibontva, lehetséges gyakorlati projektfelvetések irányába elindítva – erről bővebben az I. fejezetben olvashatnak.

World Design Organization

A WDO nemzetközi civil szervezet 1957-es megalakulása óta a design, az ipari formatervezés által vezérelt innovációt pártolja, mely jobbá teszi a világot. A szervezet minden évben meghirdeti a Design Világnapját, melyet világszerte június 29-én ünnepel a designközösség. A 2021-es világnap hívószava a „Diversity”, azaz a „Sokféleség” volt, ráirányítva a figyelmet a design inkluzivitást erősítő szerepére. Párbeszédre hívott az egyéni különbségek, egyedi igények feltérképezése, megértése érdekében, legyenek azok akár etnikai, gender-, szexuális orientációbeli, életkori, fizikai képességbeli vagy épp szocioökonómiai kérdések.

Az MFT a világnap alkalmából a Fiatal Iparművészek Stúdiója Egyesületében (FISE) *Design másképp* címmel pop-up kiállítást, illetve szakértők bevonásával kerekasztal-beszélgetést rendezett. Az egynapos exkluzív tárlat hazai tervezők munkáin keresztül mutatta be a terméktervezés, a diverzitás és az inkluzivitás kapcsolódását, a design előrevivő szerepét a társadalmi kérdések megoldásában. A *Design másképp* kiállításon ismert hazai tervezők és a fiatalabb generációhoz tartozó alkotók legújabb koncepcióival ismerkedhettek meg a látogatók a FISE belvárosi galériájában. A szervezők a Design Világnapja felvetéseit elemző interjúsorozatot készítettek a kiállító tervezőkkel, mely a budapestdesignweek.hu weboldalon olvasható.

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői bemutatták a NEB kezdeményezést, ismertették az aktív részvételükkel kidolgozott és az MFT által előterjesztett *#NEB.Budapest – Design-barge cross Europe* beadványt, a kezdeményezés tükrében vitatták meg a hazai design helyzetét, illetve annak a magyar társadalomra való hatását, szerepét a szervezett oktatási keretek között, utalva a NEB unikális, alulról jövő és nyitott mivoltára.

A beszélgetés során kitértek a szervezetek, a civil közösségek és a felsőoktatási intézmények hozzáadottérték-teremtő szerepére, mely fontos része az ideális 21. századi, fenntartható, befogadó Európa megvalósításának. Az izgalmas kerekasztal-beszélgetésbe 16 órákor kapcsolódhattak be az érdeklődők, amelynek fókuszában a NEB egyik fő célja, a járványhelyzet okozta kihívásokból kilábalva egy jobb, ellenállóbb Európa felépítése állt. A meghívott vendégek arra a kérdésre keresték a választ, hogyan valósulhat meg mindez és hogyan vehetünk részt ennek megteremtésében, akár mikro-, akár makroszinten.

A kerekasztal-beszélgetés után a pop-up kiállítás tervezői várták kötetlen beszélgetésre az érdeklődőket, az egész napos program során pedig a Budapest Design Week stábjába állt rendelkezésre a fiatal alkotók számára, akik programszervezéssel, valamint brandmenedzsmenttel kapcsolatban kérhettek tanácsot. A beszélgetés résztvevőinek névsorát a 25. sz. melléklet tartalmazza. A Design Világnap programját a 26. sz. melléklet tartalmazza.

A kiállított tárgyak és kollekciók között szerepelt a Hard Body Hang Zigzag mászófala, az itthon. (Király Adrienn, Szalai Bálint) első termékkollekciója, Kiss Bence SZIGNÓ jelnyelvi edukációs kártyajátéka, Lányi Anna Borbála PLAY bALL érzékenyítő sporteszköze, Miklósi Ádám Simple arcpajzsa, a MOME Segítő Pakkja, Pázmány Lilla Unobstructed ruhakollekciója, a Perceptual Thinkers (Szalkai Dániel) Sensorism táskakollekciója, a Romani Design ruhakollekciója, valamint Vatány Szabolcs Focus Ex böngészőbővítménye. A pop-up kiállításon és a kapcsolódó interjúsorozatban szereplő tervezők névsorát a 27. sz. melléklet tartalmazza.

Graduation Projects együttműködés

Az MFT 2021-ben is részt vett szakmai partnere, a Zamek Cieszyn lengyel designszervezet által évente megrendezett Graduation Projects programban, mely a visegrádi országok egyetemeken, illetve más külföldi egyetemeken tanuló lengyel, cseh, szlovák és magyar diákok grafikai és formatervezési témában készült legkiemelkedőbb diplomamunkáinak seregszemléje. A négy ország szakmai zsűrije által kiválasztott alkotásokat 2021. március 19. és május 7. között Lengyelországban, Cieszyn városában mutatták be. A bírálóbizottság munkáját az MFT delegáltjaként Balogh Balázs (studio That's it.) és Laufer Ferenc (Flying Objects) segítette.

Into the unknown! címmel, március 19-én szimbolikusan, online esemény formájában került sor a kiállítás megnyitójára. Az esemény keretében Päivi Tahkokallio, a BEDA elnöke a New European Bauhaus kezdeményezést mutatta be, illetve Jennifer Johanna Drouin, az Amsterdam Donut Coalitie (Amsterdam University of Applied Sciences) vezetője mutatta be az Amsterdam City Doughnut koncepciót, melyet 2020-ban kezdett a város megvalósítani, a Doughnut Economics Action Lab hálózat keretében. Az előadásokat kerekasztal-beszélgetés követte.

Az MFT 2021-ben is közreműködött a visegrádi országok egyetemeken, illetve egyéb külföldi egyetemeken végzett lengyel, cseh, szlovák és magyar diákok számára immár huszadik alkalommal meghirdetett, a legjobb grafikai és design témájú diplomamunkákat felvonultató seregszemlén, melynek főszervezője a lengyelországi Zamek Cieszyn designszervezet volt. A bírálóbizottság munkájában az MFT felkérésére magyar delegáltként Balogh Balázs (studio That's it) és Laufer Ferenc (Flying Objects) vettek részt, a bírálat online formában zajlott. A november 7-i benyújtási határidőt követően a négy ország szakmai zsűrije által kiválasztott alkotásokat a tervek szerint 2022 tavaszán, a lengyelországi Cieszyn városában nemzetközi kiállítás keretében mutatják be.

További nemzetközi szakmai eseményekre is rendhagyó módon, online formában került sor, melyeken az MFT képviseltette magát.

Ezek közül kiemelendő a Gdynia Design Days fesztivál *Design talks Business Summit* előadás-sorozata, melyet július 9-én rendeztek meg, fókuszában a jelen társadalmi és gazdasági váltoásaival, kihívásaival, az új típusú fogyasztói igények megjelenésével és a designban, üzleti életben is hangsúlyossá váló szolidaritás kérdésével.

Az MFT és az MFTI munkatársainak folyamatos szakmai képviselése garantálja a magyar szakértői munkát a nemzetközi vérkeringésben. Mindemellett az MFT rendszeresen és szisztematikusan monitorozza a nemzetközi pályázati felhívásokat, képzési és ösztöndíjprogram-lehetőségeket, szakmai rendezvényeket, melyekről elsődlegesen honlapján és közösségimédia-felületein keresztül tájékoztatja az érdekeltek széles körét.

A Magyar Formatervezési Tanács 2021-ben több külhoni szakmai szervezet programján is képviseltette magát, és a nemzetközi kapcsolatok építésében jelentős eredményeket ért el.

A testület tevékenységének minden elemét, a nagyszabású hazai rendezvényektől az oktatási célú kiadványokon keresztül a legrangosabb seregszemlékig a nemzetközi összefüggésrendszerben is érvényes stratégiai célok határozzák meg, munkáját a szemléletformálás és az aktív kezdeményező attitűd határozza meg.

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának működtetése

Az MFT célkitűzéseire rendelt 2021. évi feladatok teljesültek. Az MFT céljai elérése érdekében kezdeményezett programokhoz, eseményekhez kapcsolódó adminisztratív és archiválási tevékenységek megvalósultak, a 2021. évi beszámolási kötelezettségek teljesültek. A feladatokhoz rendelt pénzügyi források gazdaságosan, költséghatékonyan kerültek felhasználásra, a kifizetések rendszerben megtörténtek.

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) (továbbiakban: GDPR) kapcsán jelentős feladatok hárultak az Irodára is. A személyes adatok kezelése tekintetében elkészült a tájékoztató, és a Hivatal adatkezelési tájékoztatójával együtt feltöltésre került az MFT és a Budapest Design Week honlapjára. A Hivatal adatvédelmi felelőse közreműködésével elkészült, adatkezeléssel összefüggő tájékoztatót és nyilatkozatokat megküldtük az MFT partnereinek.

Infrastruktúra értékelése

Az MFTI 2021-ben tevékenységét helyváltogatás nélkül, igazodva a járványügyi előírásokhoz és az SZTNH munkarendjéhez az év jelentős részében otthoni munkavégzés keretében folytathatta.

Pénzügyi, gazdálkodási feltételek alakulása

Az MFTI rendelkezésére álló források a feladatokhoz mérten, gazdaságosan és időarányosan kerültek felhasználásra.

Panaszkezelés, hatósági és egyéb ügyekben

Az MFT tevékenysége köréhez kapcsolódóan 2021-ben közérdekű észrevétel, bejelentés nem érkezett.